

## **PRAVICE VOJNIH INVALIDOV po Zakonu o vojnih invalidih**

1. INVALIDNINA
2. DODATEK ZA POSEBNO INVALIDNOST
3. DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO
4. POVRAČILO PRISPEVKOV ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE
5. ZDRAVSTVENO VARSTVO  
NADOMESTILO PLAČE
6. REHABILITACIJA
  - a. Poklicna rehabilitacija
  - b. Oskrbnina
  - c. Sofinanciranje prilagoditve prostorov in tehnične opreme ter delovnega mesta
  - d. Funkcionalne oblike pomoči
    - i. Doplačilo pri nakupu tehničnih pripomočkov
    - ii. Doplačilo k stroškom nabave osebnega motornega vozila in doplačilo k stroškom prilagoditve osebnega motornega vozila
7. INVALIDSKI DODATEK
8. POPUST PRI VOŽNJI
9. POVRAČILO POTNIH STROŠKOV  
POSTOPEK ZA UVELJAVLJANJE PRAVIC

### **Po odstotku invalidnosti se vojni invalidi razvrstijo v deset skupin invalidnosti:**

I. skupina - invalidi s 100% invalidnostjo, zaradi katere jim je priznan dodatek za pomoč in postrežbo;

II. skupina - invalidi s 100% invalidnostjo;

III. skupina - invalidi z 90% invalidnostjo;

IV. skupina - invalidi z 80% invalidnostjo;

V. skupina - invalidi s 70% invalidnostjo;

VI. skupina - invalidi s 60% invalidnostjo;

VII. skupina - invalidi s 50% invalidnostjo;

VIII. skupina - invalidi s 40% invalidnostjo;

IX. skupina - invalidi s 30% invalidnostjo;

X. skupina - invalidi z 20% invalidnostjo.

## 1. INVALIDNINA

Osnovna pravica vojnih invalidov v Sloveniji je pravica do **invalidnine**, ki se odmeri v mesečnih zneskih po skupini invalidnosti – od 4 % za X. skupino do 100 % odmerne osnove za I. skupino invalidnosti. Odmerna osnova je določena z zakonom.

| Skupina | Odstotek |
|---------|----------|
| I.      | 100      |
| II.     | 73       |
| III.    | 55       |
| IV.     | 41       |
| V.      | 29       |
| VI.     | 18       |
| VII.    | 14       |
| VIII.   | 8        |
| IX.     | 6        |
| X.      | 4        |

## 2. DODATEK ZA POSEBNO INVALIDNOST

Vojni invalid, ki mu je vojna invalidnost priznana na podlagi amputacije okončin ali hude okvare njihove funkcije ali pa popolne izgube vida na obeh očesih kot neposredne posledice dobljene poškodbe ali bolezni, je upravičen do **DODATKA ZA POSEBNO INVALIDNOST**, ki znaša - v odvisnosti od teže, vrste in vzroka okvare - 6%, 12%, 19% ali 25% odmerne osnove, oziroma 35% odmerne osnove, če je podana kombinacija najtežjih okvar zdravja. Ta dodatek je nadomestilo za ortopedski dodatek po prejšnjem jugoslovanskem zakonu.

## 3. DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO

Pravico do dodatka za pomoč in postrežbo ima vojni invalid najmanj V. skupine, ki mu je glede na njegovo celotno invalidnost, ne glede na njen izvor, neogibno potrebna stalna pomoč in postrežba za opravljanje osnovnih življenjskih potreb, ali stalno nadzorstvo, ki je slep ali nepokreten.

Vojni invalidi, ki jim je stalna pomoč in postrežba neogibno potrebna za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb, ki so slepi ali nepokretni, so upravičeni do dodatka za pomoč in postrežbo I. stopnje.

Vojni invalidi, ki jim je stalna pomoč in postrežba neogibno potrebna za opravljanje večine osnovnih življenjskih potreb ter tisti vojni invalidi, ki kot težji psihiatrični bolniki neogibno potrebujejo stalno nadzorstvo, so upravičeni do dodatka za pomoč in postrežbo II. stopnje.

Višina dodatka za pomoč in postrežbo je odvisna od okoliščine, ali je vojnemu invalidu potrebna pomoč in postrežba izključno ali pretežno vojne invalidnosti ali pa na podlagi izključno ali pretežno druge invalidnosti.

- Višina dodatka za pomoč in postrežbo I. stopnje je enaka odmerni osnovi,
- višina dodatka za pomoč in postrežbo II. stopnje pa 50% odmerne osnove, če je vojnemu invalidu potrebna pomoč in postrežba na podlagi izključno ali pretežno vojne invalidnosti.
- Vojnim invalidom - upravičencem do dodatka za pomoč in postrežbo I. stopnje, ki izpolnjujejo še dodatni pogoj, da so stalno popolnoma inkontinentni za blato in urin, se dodatek za pomoč in postrežbo I. stopnje poveča za 25%.

Kadar je vojni invalid - uživalec dodatka za pomoč in postrežbo v zdravstvenem ali drugem zavodu ali organizaciji, v kateri ima zagotovljeno potrebno pomoč in postrežbo, nima pravice do tega dodatka za čas bivanja v zavodu ali organizaciji. Ta določba ne velja za čas bivanja vojnega invalida v domu za starejše.

#### **4. POVRAČILO PRISPEVKOV ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE**

Vojni invalid s priznano pravico do dodatka za pomoč in postrežbo je upravičen do povračila prispevkov od plače, ki jih je dolžan plačati za osebo, ki mu na podlagi pogodbe o zaposlitvi zagotavlja pomoč in postrežbo, vendar največ do višine prispevkov, obračunanih od plače v višini njegovega dodatka za pomoč in postrežbo, če ne uveljavlja podobne pravice po drugih predpisih.

#### **5. ZDRAVSTVENO VARSTVO**

Vojnemu invalidu se zagotavlja plačilo zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev, zagotovljenih v okviru obveznega zavarovanja.

Vojnemu invalidu - državljanu Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v tujini, se v času, ko je na ozemlju Republike Slovenije, zagotavlja plačilo zdravstvenih storitev v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja v celoti.

Način povrnitve vrednosti zdravstvenih storitev uredita pristojna organizacija za zdravstveno zavarovanje in ministrstvo, pristojno za vojne invalide (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), s pogodbo.

#### **NADOMESTILO PLAČE**

Dne 31.05.2012 je pričel veljati Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/2012, v nadaljevanju: ZUJF), ki v 6. členu spreminja odmerni odstotek za izračun nadomestila plače za prvih 90 koledarskih dni izplačila nadomestila plače, ki se izplačuje v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Znižanje odmernega odstotka velja tudi za vojaške invalide in civilne invalide vojne, pri katerih za prvih 90 dni nadomestilo znaša 90 % od osnove v vseh primerih, razen v primeru zadržanosti od dela zaradi poklicne bolezni, poškodbe pri delu, nege družinskega člana ter darovanja krvi, ko nadomestilo znaša 100 % od osnove.

## **6. REHABILITACIJA**

### **a. POKLICNA REHABILITACIJA**

Vojni invalid ima pravico do poklicne rehabilitacije, če glede na invalidnost, splošno zdravstveno stanje, splošno in strokovno izobrazbo, starost, možnost zaposlitve in druge okoliščine izpolnjuje pogoje za uspešno rehabilitacijo.

S poklicno rehabilitacijo se vojni invalid usposobi za prejšnji ali kakšen drug, primeren poklic, pridobi strokovno izobrazbo za poklic ali izpopolni že doseženo strokovno izobrazbo.

### **b. OSKRBNINA**

Vojni invalid ima v času poklicne rehabilitacije pravico do oskrbnine.

Osnova za odmero oskrbnine v tekočem koledarskem letu znaša 50% usklajene odmerne osnove iz januarja tekočega leta.

Oskrbnina je enaka osnovi za oskrbnino, če vojni invalid ali njegovi družinski člani nimajo rednih prejemkov, ki bi vplivali na višino oskrbnine, sicer pa je enaka razliki med osnovo za oskrbnino in delom prejemkov na družinskega člana, vendar ne more biti manjša od 10% osnove za oskrbnino.

### **c. SOFINANCIRANJE PRILAGODITVE PROSTOROV IN TEHNIČNE OPREME TER DELOVNEGA MESTA**

Izdatki za prilagoditev prostorov in tehnične opreme za potrebe poklicne rehabilitacije oziroma zaposlitve vojnih invalidov ter drugi izdatki, potrebni za zagotovitev zaposlitve vojnim invalidom po končani poklicni rehabilitaciji, se deloma krijejo iz državnega proračuna, če se ne zagotavljajo na drugi podlagi oziroma po drugih predpisih.

### **d. FUNKCIONALNE OBLIKE POMOČI**

#### **DOPLAČILO PRI NAKUPU TEHNIČNIH PRIPOMOČKOV**

Vojni invalid, ki zaradi vojne invalidnosti potrebuje tehnične pripomočke,

- ki omogočajo njegovo mobilnost (osebno motorno vozilo, prilagoditev osebnega motornega vozila, prenosna klančina, dvizni sedež, sedež za prenos ter dvigalo za premestitev iz vozička v osebni avto) ali
- samostojno življenje (telefon z gumbom za klic v sili, Braillova vrstica za vojnega invalida, ki je usposobljen za uporabo računalnika, telefonska slušalka, silhuetni induktor, budilka za gluhe, svetlobni indikatorji zvonjenja hišnega in telefonskega zvonca ter stacionarno ali prenosno povečalo),
- ima pravico do doplačila k tem stroškom, če se ti pripomočki ne zagotavljajo po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in se vojnemu invalidu ne zagotavljajo v domu za starejše, v posebnem socialno-varstvenem zavodu ali v zavodu za usposabljanje, v katerem biva.

Vojni invalid ima ob pogojih iz prejšnjega odstavka pravico tudi do doplačila za nakup protez, ortoz in drugih tehničnih pripomočkov, ki se zagotavljajo v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, veljavnih na dan uveljavitve tega zakona.

**DOPLAČILO K STROŠKOM NABAVE OSEBNEGA MOTORNEGA VOZILA IN DOPLAČILO K STROŠKOM PRILAGODITVE OSEBNEGA MOTORNEGA VOZILA** se dodeli na vsakih šest let, šteto od dneva vložitve zahteve, doplačilo k stroškom nabave drugih tehničnih pripomočkov pa se praviloma dodeli enkrat, ponovno pa le v primeru, da je postal tehnični pripomoček zaradi sprememb okvar zdravja vojnega invalida neuporaben, ali je zaradi sprememb okvar zdravja ali iz drugih razlogov, vendar ne zaradi neustreznega ravnanja vojnega invalida, prišlo do poškodovanja tehničnega pripomočka, pa popravilo ali prilagoditev ni možna.

Višina doplačila se določi v ustreznem odstotku od nabavne cene tehničnega pripomočka, pri čemer višina doplačila ne sme presegati dvanajst odmernih osnov, veljavnih v času vložitve zahteve.

## **7. INVALIDSKI DODATEK**

### **Pogoji za pravico do invalidskega dodatka**

Pravico do invalidskega dodatka ima vojni invalid I. do V. skupine ne glede na starost in zmožnost za delo ter vojni invalid VI. do X. skupine, ki je dopolnil 55 let starosti ali je trajno popolnoma nezmožen za delo.

Osebe iz prejšnjega odstavka so upravičene do invalidskega dodatka, če delež prejemkov na družinskega člana ne dosega osnove za ugotavljanje pravice do invalidskega dodatka in za določanje njegove višine (v nadaljnjem besedilu: osnova).

Osnova znaša 45% usklajene odmerne osnove iz januarja tekočega leta.

Vojni invalid I. do V. skupine, ki izpolnjuje pogoje za poklicno rehabilitacijo, nima pravice do invalidskega dodatka, dokler ne izpolni starostnega pogoja za pravico do invalidskega dodatka ali dokler ne postane trajno popolnoma nezmožen za delo.

## **Odmera invalidskega dodatka**

Invalidski dodatek je enak osnovi, če upravičenec in njegovi družinski člani nimajo prejemkov, ki bi vplivali na višino invalidskega dodatka, sicer pa razliki med deležem prejemkov na družinskega člana in osnovo, vendar ne more znašati manj kot 10% osnove.

Upravičencu, ki prejema invalidski dodatek in se sam preživlja (v nadaljnjem besedilu: samohranilec) pripada poleg invalidskega dodatka dodatek za samohranilce v višini 50% osnove.

Upravičenec do **dodatka za samohranilce** obdrži ta dodatek tudi v primeru, da se zaradi bolezni, starosti ali onemoglosti preseli k sorodnikom.

Za samohranilca po prejšnjem odstavku se šteje tisti uživalec invalidnine, ki nima ožjih družinskih članov in staršev, ki bi bili v delovnem razmerju ali v pokoju ali bi imeli kmetijsko zemljišče ali dohodek iz samostojne dejavnosti, in v svojem gospodinjstvu nima za delo zmožnih sorodnikov.

Na pravico in višino invalidskega dodatka vplivajo prejemki upravičenca, njegovega zakonca in prejemki vzdrževanih družinskih članov.

## **8. POPUST PRI VOŽNJI**

Vojni invalid ima pravico do 75% popusta od redne cene vožnje za skupno pet potovanj letno na ozemlju Republike Slovenije z vlakom ali avtobusom.

Upravna enota poravnava prevozniku 75% redne cene vožnje, kolikor znaša popust iz prejšnjega odstavka.

Z enim potovanjem sta mišljena odhod iz odhodnega v namembni kraj (vožnja tja) in vrnitev iz namembnega v odhodni kraj ali kakšen drug kraj (vožnja nazaj).

Kadar vojni invalid s priznano pravico do dodatka za pomoč in postrežbo uveljavi pravico do popusta pri vožnji, ima njegov spremljevalec, ki potuje z istim prevoznim sredstvom pravico do brezplačne vožnje.

## **9. POVRAČILO POTNIH STROŠKOV**

Vojni invalid ima pravico do povračila potnih stroškov (prevoznih stroškov ter stroškov prehrane in nastanitve med potovanjem in prebivanjem v drugem kraju), kadar ga upravna enota ali ministrstvo pošlje ali pokliče v drug kraj zaradi pregleda pred zdravniško komisijo.

Vojni invalid ima v primerih iz prejšnjega odstavka pravico do povračila potnih stroškov tudi za spremljevalca, če mu je priznana pravica do dodatka za pomoč in postrežbo.

Vojni invalid, ki uveljavlja pravico do zdravstvenega varstva ima pravico do povračila potnih stroškov v zvezi z uveljavitvijo te pravice.

Vojni invalid ima pravico do povračila prevoznih stroškov tudi za pot na poklicno rehabilitacijo v drug kraj, kamor se redno vozi, če se mu brezplačni prevoz z javnim prevoznim sredstvom ne zagotavlja po drugih predpisih.

Kadar vojni invalid s priznano pravico do dodatka za pomoč in postrežbo uveljavi popust pri vožnji po tem zakonu, ima njegov spremljevalec pravico do povračila prevoznih stroškov.

Povračilo prevoznih stroškov pripada vojnemu invalidu po ceni prevoza z javnim prevoznim sredstvom.

Če ni javnega prevoza, ali ga vojni invalid s priznano pravico do dodatka za pomoč in postrežbo glede na težo invalidnosti ne more uporabljati, se povrnejo stroški v višini, ki jo določi minister, pristojen za vojne invalide.

### **POSTOPEK ZA UVELJAVLJANJE PRAVIC**

Zahteva za priznanje pravic se lahko vloži osebno pri referentu za področje vojne zakonodaje, v glavni pisarni ali pri svetovalcu za pomoč strankam na krajevno pristojni upravni enoti ali pa se krajevno pristojni upravni enoti pošlje po pošti. Krajevno pristojna je upravna enota, v kateri ima vlagatelj stalno prebivališče.

V postopkih priznanja pravice do dodatka za posebno invalidnost, dodatka za pomoč in postrežbo, do tehničnih pripomočkov pridobita upravna enota oziroma Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (kot pritožbeni organ) izvid in mnenje zdravniške komisije. Trajno popolno izgubo delovne zmožnosti uveljavlja oseba z odločbo ali potrdilom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Po izpeljanem postopku upravna enota izda odločbo o posamezni pravici. Zoper odločbo je mogoča pritožba, ki se jo vloži pisno ali da ustno na zapisnik pri upravni enoti, ki je izdala odločbo. O pritožbi odloča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve kot organ druge stopnje.